

NEMA OPRAVDANJA!

Brajan Trejsi

Nema opravdanja!

Moć samodiscipline

Mono i Manjana
2010.

Naslov originala
No Excuses, Brian Tracy
Copyright © 2010 by Brian Tracy
Prvi put objavljeno u Sjedinjenim Američkim Državama, Vanguard Press
članom Perseus Books Group
Prava za srpsko izdanje © Mono i Manjana, 2010
Srpsko izdanje objavljeno u saradnji sa literarnom agencijom Livia Stoia

Izdavač
Mono i Manjana

Za izdavača
Miroslav Josipović
Nenad Atanasković

Glavni i odgovorni urednik
Aleksandar Jerkov

Urednik
Vojin V. Ančić

Prevod
Nenad Milojković

Lektura
Jovana Svirac

Tehnički urednik
Goran Skakić

Priprema za štampu
Ljiljana Pekeč

E-mail: office@monoimanjana.rs
www.monoimanjana.rs

Štampa
Elvod-print, Lazarevac

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Narodna biblioteka Srbije, Beograd

ТРЕЈСИ, Брајан, 1944–
Nema opravdanja! : moć samodiscipline / Brajan Trejsi ; [prevod
Nenad Milojković]. - Beograd : Mono i Manjana, 2010 (Lazarevac :
Elvod-print). - 247 str. ; 21 cm

Prevod dela: No Excuses / Brian Tracy.
ISBN 978-86-7804-289-8

а) Успех - Приручници
COBISS.SR-ID 177960204

*Ovu knjigu posvećujem svom dragom prijatelju
i saradniku Eriku Bermanu, jednom od
najdisciplinovanijih i najodlučnijih
ljudi koje poznajem.*

Sadržaj

Uvod: Prvo pravilo uspeha.....	9
I deo: SAMODISCIPLINA I USPEH U ŽIVOTU	23
Prvo poglavlje: Samodisciplina i uspeh.....	25
Drugo poglavlje: Samodisciplina i karakter.....	37
Treće poglavlje: Samodisciplina i odgovornost	49
Četvrto poglavlje: Samodisciplina i ciljevi	60
Peto poglavlje: Samodisciplina i lična izuzetnost.....	72
Šesto poglavlje: Samodisciplina i hrabrost.....	94
Sedmo poglavlje: Samodisciplina i istrajnost.....	104
II deo: SAMODISCIPLINA U POSLOVIMA, TRGOVINI I FINANSIJAMA	111
Osmo poglavlje: Samodisciplina i posao	113
Deveto poglavlje: Samodisciplina i vođstvo	126
Deseto poglavlje: Samodisciplina i poslovi.....	135
Jedanaesto poglavlje: Samodisciplina i prodaja.....	144

Dvanaesto poglavlje:	
Samodisciplina i novac.....	154
Trinaesto poglavlje:	
Samodisciplina i upravljanje vremenom.....	164
Četrnaesto poglavlje:	
Samodisciplina i rešavanje problema.....	173
III deo: SAMODISCIPLINA I DOBAR ŽIVOT	181
Petnaesto poglavlje:	
Samodisciplina i sreća.....	183
Šesnaesto poglavlje:	
Samodisciplina i zdravlje	192
Sedamnaesto poglavlje:	
Samodisciplina i fizička kondicija	202
Osamnaesto poglavlje:	
Samodisciplina i brak.....	209
Devetnaesto poglavlje:	
Samodisciplina i deca	220
Dvadeseto poglavlje:	
Samodisciplina i prijateljstvo.....	232
Dvadeset prvo poglavlje:	
Samodisciplina i spokojstvo	241

Uvod:

Prvo pravilo uspeha

*Postoji hiljadu opravdanja za neuspeh,
ali nijedan dobar razlog.*

Mark Tven

Zašto su neki ljudi uspešniji od drugih? Zašto neki ljudi zarađuju više, žive srećnije i, za isto vreme, postižu mnogo više od većine? Šta je u stvari „tajna uspeha“?

Često svoje seminare počinjem malom vežbom. Pitam publiku: „Koliko vas bi želelo da udvostruči svoje prihode?“

Skoro svi se osmehnu i podignu ruku. Onda pitam: „Koliko vas bi želelo da smanji telesnu težinu? Oslobodi se dugova? Stekne finansijsku nezavisnost?“

Opet se svi osmehuju, neki glasno izražavaju odobravanje, i svi podignu ruku. Onda kažem: „Divno! Ovo su sjajni ciljevi koje svi imaju. Svi želimo da više zarađujemo, provodimo više vremena s porodicama, budemo u dobroj kondiciji i vitki i da ostvarimo finansijsku nezavisnost.

Ne samo da svi želimo iste stvari, nego i znamo šta moramo učiniti kako bismo ih postigli. I svi nameravamo da to **nekad** uradimo. Ali pre nego što počnemo, odlučimo da nam treba mali odmor na divnom ostrvu u mašti koje se zove Jednog dana.

Kažemo: „Jednog dana ću pročitati tu knjigu. Jednog dana ću početi da radim vežbe po tom programu. Jednog dana usa-

vršiću se u struci i više zarađivati. Jednog dana srediću finansije i oslobodiću se dugova. Jednog dana uradiću sve one stvari za koje znam da ih treba uraditi kako bih ostvario sve svoje ciljeve. Jednog dana..."

Verovatno 80 procenata stanovništva živi na ostrvu Jednog dana najveći deo vremena. Razmišljaju i sanjaju i maštaju o svemu što će uraditi „jednog dana“.

A ko ih okružuje na tom ostrvu? Drugi ljudi na ostrvu Jednog dana! A koja je glavna tema razgovora na ovom ostrvu? Opravdanja! Svi samo sede i razmenjuju opravdanja za boravak na ostrvu Jednog dana.

„Zašto si ovde?“, pitaju jedni druge.

Kao što se i može očekivati, opravdanja su im uglavnom ista: „Nisam imao srećno detinjstvo“, „Nisam stekao dobro obrazovanje“, „Nemam para“, „Šef me stalno kritikuje“, „Brak mi ne valja“, „Niko me ne ceni“, ili „Ekonomsko stanje je užasno“.

Oboleli su od „opravdanjitisa“, koji je bez izuzetka koban po uspeh. Imaju dobre namere, ali, kao što svako zna, „put do pakla popločan je dobrim namerama“.

Prvo pravilo uspeha je jednostavno: proterajte sebe sa ovog ostrva!

Okanite se opravdanja! Latite se posla ili odustanite – ali nemojte se opravdavati. Ne upotrebljavajte više svoj neverovatni mozak za razradu racionalizacija i opravdanja za neaktivnost. Uradite nešto. Uradite bilo šta. Pokrenite se! Ponavljajte sebi: „Samo od mene zavisi hoću li uspeti!“

Poraženi se pravdaju; pobednici napreduju. A sada, kako možete videti je li vaše omiljeno opravdanje valjano ili nije? Jednostavno je. Osvrnite se oko sebe i zapitajte se: „Da li još neko ima isto opravdanje, a ipak je uspešan?“

Kad postavite ovo pitanje, ako ste iskreni, moraćete priznati da ima na hiljade pa čak i na milione ljudi kojima je bilo mnogo gore nego vama, a zavidljujuće su preobrazili svoj život. A ono što su uradile hiljade i milioni drugih, možete i vi – ako pokušate.

Rečeno je da bi ljudi zaista bili iznenađeni kada bi istu energiju koju potroše smišljajući opravdanja upotrebili za dostizanje ciljeva. Ali pre svega, morate proterati sebe s ovog ostrva.

Skroman početak

Veoma malo ljudi kreće u život s mnogim povlasticama. Ja nisam završio gimnaziju. Nekoliko godina sam radio fizičke poslove. Imao sam ograničeno obrazovanje, ograničenu stručnost i ograničenu budućnost. A onda sam počeo da se pitam: „Zašto su neki ljudi uspješniji od drugih?“ To pitanje mi je promenilo život.

Godinama sam čitao hiljade knjiga i članaka o uspehu i ostvarivanju ciljeva. Izgleda da se o razlozima za postizanje uspeha raspravlja i piše više od 2.000 godina, na sve moguće načine.

Osobina oko čije se važnosti većina filozofa, učitelja i stručnjaka slaže jeste samodisciplina. Disciplina je ono što morate imati da biste odoleli iskušenju opravdanja.

Upravo samodisciplina vam omogućava da „proterate sebe sa ostrva“. Ona je ključ sjajnog života i bez nje nije moguć trajan uspeh.

Razvoj samodiscipline promenio je moj život, a promeniće i vaš. Postavljajući pred sebe sve veće i veće zahteve, postao sam uspješniji u prodaji, a zatim i u rukovođenju. Nastavio sam školovanje i diplomirao ekonomiju u tridesetim, za šta su bile neophodne hiljade sati upornog učenja. Prvi sam uvezao *Suzuki*jeva vozila u Kanadu, osnovao 65 prodajnih salona i prodao vozila vredna 25 miliona dolara, a sve to bez ikakvog predznanja o ovoj oblasti. Međutim, ono što sam imao bila je disciplina i odlučnost da naučim i primenim ono što je potrebno.

Počeo sam da se bavim razvojem infrastrukture i građevinarstvom bez znanja i iskustva, primenio sam moć discipline, koja je onda podržana stotinama sati rada i učenja. Zatim sam

gradio tržne centre, industrijske kvartove, poslovne zgrade i velike stambene komplekse.

Pomoću samodiscipline, pokrenuo sam uspešne poslove u obuci, stručnom savetovanju, držanju govora, pisanju, snimanju i isporuci robe. Moji audio i video programi, knjige, seminari i programi obuke prodavali su se u pedeset četiri zemlje, na trideset šest jezika i zaradili više od 500 miliona dolara. Godinama sam davao stručne savete u više od 1.000 kompanija i obučio više od pet miliona ljudi na seminarima i predavanjima koje sam držao. U svakom od ovih primera samodisciplinova- no ponašanje bilo je ključno za postizanje uspeha.

Otkrio sam da možete dostići skoro svaki cilj koji sebi postavite ako ste dovoljno disciplinovani da platite cenu, da uradite ono što je potrebno i da nikada ne odustanete.

Kome je ova knjiga namenjena?

Ova knjiga napisana je za ambiciozne, odlučne muškarce i žene koji hoće da u životu postignu sve što je za njih moguće. Namenjena je ljudima koji „gore od želje“ da urade više, da imaju više i da budu više nego što su ikada bili.

Možda je najznačajnija spoznaja, kada je uspeh u pitanju, da morate postati drugačija osoba da biste postigli mnogo. Materijalne vrednosti nisu toliko važne, koliko **to kakva osoba morate postati** da biste postigli rezultate znatno više od proseka. Razvoj samodiscipline je siguran put kojim možete doći do svega.

Ova knjiga će vas korak po korak voditi putem na čijem kraju ćete postati izuzetna ličnost sposobna za izuzetna dostignuća.

Slučajan susret otkriva uzrok uspeha

Pre nekoliko godina, bio sam na jednoj konferenciji u Vašingtonu. Za vreme pauze za ručak jeo sam u obližnjem ekspres restoranu. Bila je gužva, pa sam seo za poslednji slobodan sto – mada sam bio sam, a sto namenjen za četvero ljudi.

Posle nekoliko minuta naišli su stariji gospodin i mlađa žena, reklo bi se njegova pomoćnica. Nosili su poslužavnike s hranom i bilo je očigledno da traže mesto.

Pošto je za mojim stolom bilo dosta mesta, odmah sam ustao i pozvao starijeg gospodina da mi se pridruži. Kolebao se, ali bio sam uporan. Najzad je seo, lepo mi je zahvalio i počeli smo da ćaskamo uz jelo.

Ispostavilo se da se zove Kop Kopmejer. Odmah sam prepoznao to ime. On je legenda u oblasti uspeha i postizanja rezultata. Kop Kopmejer je napisao četiri izuzetno dobro prodavane knjige, od kojih svaka sadrži po 250 principa uspeha do kojih je došao za 50 godina istraživanja i proučavanja. Sve četiri sam pročitao od korica do korica, i to više puta.

Pošto smo malo proćaskali, pitao sam ga isto što bi ga upitali i mnogi drugi na mom mestu: „Koji od 1.000 principa uspeha koje ste otkrili smatrate najvažnijim?“

Osmehnuo mi se, a oči su mu zasijale – kao da mu je to pitanje postavljano mnogo puta – i bez dvoumljenja odgovorio: „Najvažniji princip uspeha postavio je Elbert Habard, jedan od najplodnijih pisaca u američkoj istoriji, na početku dvadesetog veka. On je rekao: **'Samodisciplina je sposobnost da uradite ono što treba i onda kad treba da uradite – želeli vi to ili ne'**“.

Zatim je rekao: „Ima 999 drugih principa uspeha koje sam otkrio čitajući i stičući iskustvo, ali bez samodiscipline nijedan od njih ne funkcioniše. Sa samodisciplinom funkcionišu svi.“

Prema tome, samodisciplina je ključna da biste postali izuzetna osoba. To je čarobna osobina koja vam otvara sva vrata i zahvaljujući njoj sve postaje moguće. Sa samodisciplinom,

prosečna osoba će napredovati onoliko koliko joj dopuštaju njen talenat i inteligencija. Ali bez samodiscipline osoba sa svim prednostima koje daju poreklo, obrazovanje i prilike za napredovanje retko će se izdići iznad proseka.

Dva vaša najgora neprijatelja

Baš kao što je samodisciplina ključ uspeha, njen **nedostatak** glavni je uzrok neuspeha, osećanja osujećenosti, neostvarenih potencijala i nezadovoljstva u životu. Zbog njega smišljamo opravdanja i potcenjujemo sebe.

Verovatno su najveći neprijatelji uspeha i ostvarenja ličnih potencijala najpre linija najmanjeg otpora, a potom i faktor trenutne koristi.

Linija najmanjeg otpora je ono zbog čega ljudi biraju lakši put u gotovo svakoj situaciji. Uvek traže prečice. Stižu na posao u zadnjem trenutku i odlaze kad god im se ukaže prilika. Planiraju brzo bogaćenje i laku zaradu. Vremenom steknu naviku da uvek pronađu lakši, brži način da dođu do željenih stvari, umesto da rade ono što je teško, ali neophodno kako bi postigli pravi uspeh.

Faktor trenutne koristi, koji je nastavak zakona najmanjeg otpora, u stvari je još gori kad vodi ljude ka neuspehu i neostvarivanju potencijala. Ovaj princip kaže: „Ljudi uvek traže najbrži i najlakši način da do onoga što žele dođu odmah, pri čemu vode malo ili nimalo računa o dugoročnim posledicama svog ponašanja“. Drugim rečima, većina ljudi radije čini ono što **donosi trenutnu korist**, ono što je zabavno i lako, nego ono što je neophodno za uspeh.

Svakog dana, u svakom minutu, odvija se u vama bitka u kojoj se odlučuje da li ćete uraditi ono što je ispravno, teško i neophodno (kao anđeo na jednom ramenu) ili ono što je zabavno, lako i ima malu ili nikakvu vrednost (kao đavo na vašem drugom ramenu). Svakog minuta, svakog dana, mora-

te voditi i dobiti bitku s faktorom trenutne koristi i odupreti se privlačnoj sili linije najmanjeg otpora ako zaista želite da postanete sve ono za šta ste sposobni.

Zagospodarite sobom

Druga definicija samodiscipline je **samoobuzdavanje**. Uspeh je moguć jedino ako zagospodarite sopstvenim osećanjima, željama i sklonostima. Ljudi koji nemaju sposobnost ovladavanja svojim željama postaju slabi i razuzdani, a takođe nepouzđani i u drugim stvarima.

Samodisciplina se može definisati i kao **upravljanje sobom**. Sposobnost da upravljate sobom i svojim postupcima, onim što govorite i radite, i da usaglasite svoje ponašanje s dugoročnim ciljevima i namerama, odlika je izuzetne osobe.

Disciplinu definišu i kao **samoodricanje**. To znači da se odreknete lakih zadovoljstava, iskušenja koja tolike ljude odvedu na stranputicu, a umesto toga disciplinujete sebe tako da radite samo ono za šta znate da je dugoročno ispravno i da odgovara datom trenutku.

Samodisciplina zahteva **odloženo zadovoljenje želja**, sposobnost da se odgodi zadovoljstvo u kratkom roku, kako bi se posle dužeg vremena uživalo u vrednijoj nagradi.

Razmišljaj na duge staze

Sociolog dr Edvard Banfield sa Univerziteta Harvard sproveo je u razdoblju od pedeset godina istraživanje o uzrocima napredovanja na socioekonomskoj lestvici u Americi. Zaključio je da je najvažnija karakteristika ljudi koji su postigli veliki uspeh u životu posedovanje „dugoročne perspektive“. Banfield je definisao „perspektivu“ kao „vremensko razdoblje u budućnosti o kome čovek razmišlja kada u sadašnjosti odlučuje o svojim aktivnostima“.

Drugim rečima, uspešni ljudi razmišljaju dugoročno. Gleđaju što dalje u budućnost da bi odlučili kakvi žele da postanu i koje ciljeve žele da ostvare. Onda se vraćaju u sadašnjost i odlučuju šta moraju – ili ne smeju – uraditi kako bi zaslužili budućnost kakvu žele.

Ovo dugoročno razmišljanje može se primeniti kad je reč o poslu, karijeri, braku, odnosima s ljudima, novcu i ponašanju. O svim ovim oblastima biće reči na stranicama koje slede. Uspešni ljudi se staraju da sve što rade u kratkom roku bude u saglasnosti s krajnjim, dugoročnim ciljem. Sve vreme su samodisciplinovani.

Žrtva je možda najvažnija reč u dugoročnom planiranju. Izuzetni ljudi su sposobni da celog života prinose kratkoročne žrtve, i velike i male, da bi na duže rokove obezbedili bolje rezultate i veće nagrade.

Ova spremnost na požrtvovanje može se videti kod ljudi koji provode čitave sate, pa čak i godine, pripremajući se, učeći i usavršavajući se da bi više vredeli i živeli bolje u budućnosti, umesto da provode najveći deo vremena družeci se i zabavljajući se.

Longfelou je jednom napisao:

*Visine do kojih su velikani došli i tamo ostali,
Nisu naglim uzletom dostignute.
Već su oni, dok su drugovi njihovi snevali,
Po svu noć visinama stremili.*

Vaša sposobnost da razmišljate, planirate i naporno radite u sadašnjosti i da disciplinovano obavite ono što je teško i neophodno pre nego što se okrenete zabavnim i lakim aktivnostima jeste ključ za stvaranje vaše divne budućnosti.

Vaša sposobnost da dugoročno razmišljate se razvija. Usavršavajući je, možete lakše i sve tačnije da predvidite šta će vam se verovatno desiti u budućnosti kao rezultat vaših aktivnosti u sadašnjosti. **Ovo je osobina izuzetnih mislilaca.**